

## Bölüm 10

# TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN DERSLERDEKİ KONUŞMA ETKİNLİKLERİNE KATILMAMALARININ NEDENLERİ

Niymet BAHŞI<sup>1</sup>

### GİRİŞ

Konuşma, insanları diğer canlılardan farklı kılan; onun sosyalleşmesi ve toplumda var olabilmesi için bahsedilen bir beceridir. Düşüncelerini ve duygularını dışa vurma insanda doğal bir ihtiyaçtır. İnsan düşündüğü her şeyi içsel ve dışsal olarak ifade eder (Renan, 2011). Sosyal bir varlık olan insanın duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi, iletişim kurabilmesi, kültürel mirasını devam ettirebilmesi için dili etkin bir şekilde kullanması gerekir. Bu bağlamda konuşma becerisi tüm bu yetkinliklerin kazanılmasında etkin bir role sahiptir.

Konuşma eğitimi çocuğun doğumuyla birlikte aile ortamında başlar. İnsanın doğuştan getirdiği konuşma yetisi doğduğu toplumun ana diline göre şekillenir ve gelişimi uzun bir süreci kapsar. İlk başta çocuk ana diline ait unsurları dinleyerek zihninde kodlar, sesleri taklit eder ve denemeyle başlayan bu süreç seslerin birbiri ardınca tekrar edilmesiyle devam eder. Sesleri bir araya getiren çocuk süreç içerisinde sözcükleri oluşturmaya, sözcükler yardımıyla da cümleleri oluşturmaya başlar. Ana dilin öğrenilme sürecinde konuşma becerisinin gelişimi çocuğun okula başlamasıyla daha sistemli ve düzenli bir şekilde gelişmeye devam eder. Bu amaçla okullarda yürütülen Türkçe derslerinde konuşma etkinliklerine yer verilerek öğrencilerin konuşma becerilerinin gelişimi amaçlanır.

Öğrenilen dilde iletişim kurabilmenin esası bu becerinin gelişimine bağlı olduğu için hem ana dili hem de yabancı dil öğretiminde üzerinde önemle durulması gerekir. Bu doğrultuda konuşma becerisinin derste yapılan etkinliklerde pratik edilmesi, dili öğrenenlerin kendilerini rahat bir şekilde ifade etmesine katkı sağlaması gerekmektedir. Yabancılar Türkçe öğretiminde öğrencilerin etkin bir iletişim kurabilmesi, öğrencilerin ders içinde kendilerini ifade etmesi ve

<sup>1</sup> MEB, Malatya, Turkey, niymet44@hotmail.com

## KAYNAKLAR

- Boylu, E, Çangal, Ö . (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bosna-Hersekli Öğrencilerin Konuşma Kaygılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi, 4 (1) , 349-368.
- Boylu, E. ve Çangal Ö. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bosna-Hersekli Öğrencilerin Konuşma Kaygılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 4 (1), 349-368.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Condrill, J. ve Bough, B. (2004). 101 iletişim yolu. (A. Şahin, Çev.) İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Büyüköztürk Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2010). Scientific Research Methods. Pegem Press, Ankara, Turkey.
- Brown, G. ve G. Yule. (1966). Konuşma Dilinin Öğretilmesi. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dörnyei, Z. (2003). Questionnaires in second language research: Construction, administration, an processing. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum
- Harmer, J. (2008). How to Teach English. Essex: Pearson Education.
- Gökhan, O. (2020). Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen bireylerin konuşma kaygısının konuşma öz yeterliliklerine etkisinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kaptan, S. (1998). Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri. Ankara: Tekisik Web Ofset Tes is ler.
- Karç, A. ve Çetin, M. (2015). Yabancı Dil Türkçe Öğreniminde Konuşma Becerisinin Gelişimini Engellenen Kaygılar Üzerine (Bosna Hersek örneğinde). Electronic Turkish Studies, 10 (11), 971-986
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Sever, S. (2005). Türkçe öğretimi- Türkçe ve sınıf öğretmenleri için. Ankara: Engin Yayınevi.
- Koyuncu, A. (2012). Sosyal Fobiklerde Dikkat Sorunları ve Hiperaktivite. İstanbul: Liman Yayınları.
- Özdemir, E. (2013), Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Kaygılarının Kaynakları, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Melanlıoğlu, D. ve Demir, T. (2013). Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. The Journal of Academic Social Science Studies, 6(3), 389-404.
- Polatcan, F , Alyılmaz, S , Er, O . (2019). İkinci Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması . OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi , 11 (18) , 384-401.
- Renan, Ernest. (2011). Dilin Kökeni Üzerine. (Atakan A. Çev.) İstanbul: Bilge Sanat Köktür Yayınları.
- Sallabaş, M. E. (2012). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Kaygılarının Değerlendirilmesi. Turkish Studies, 7(3), 2199-2218.
- Solak, E. M. ve Yılmaz, F. (2017). Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin konuşma kaygısı nedenleri ve düzeyleri. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 6 (1), 2146-9199.
- Sevim, O. (2014). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Konuşma Kaygılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. EKEV Akademi Dergisi, 18(60), 389-402.
- Şen, Ü. ve Boylu, E. (2015). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen İranlı Öğrencilerin Konuşma Kaygılarının Değerlendirilmesi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12 (30), 13-25.
- Yelok, V , Sallabaş, M . (2009). Öğretmen Adaylarının Sözlü Anlatım Dersine ve Sözlü Anlatıma Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. Türk Eğitim Bilimleri Dergis , 7 (3) , 581-606.
- Tunçel, H. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Konuşma Kaygısının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi, (2) , 107-135 .